

samles i en særlig enhed under den frie forsorg.

3. Anvendelsesområdet for samfundstjeneste

3.1. I de hidtidige overvejelser vedrørende indførelsen af samfundstjeneste som en lovbestemt selvstændig strafferetlig sanktion har samfundstjeneste helt overvejende været drøftet som et alternativ til ubetinget frihedsstraf. Der henvises herved til betænkningen om alternativer til frihedsstraf side 107 og straffelovrådets høringsnotat af 2. oktober 1978. Ved forsøgsordningens tilrettelæggelse må det tillægges afgørende betydning, at ordningen så vidt muligt gennemføres på en sådan måde, at den kan belyse mulighederne for at gøre brug af samfundstjeneste inden for det område, som under en eventuel senere lovbestemt ordning er tænkt at skulle være sanktionens hovedområde.

På denne baggrund er der i arbejdsgruppen enighed om, at det under forsøgsordningen bør være udgangspunktet, at vilkår om samfundstjeneste kun anvendes i tilfælde, hvor der i dag anvendes ubetinget frihedsstraf.

Arbejdsgruppen er opmærksom på, at dette generelle synspunkt ikke fuldtud vil kunne gennemføres i praksis. I grænseområdet mellem betinget og ubetinget dom beror det i væsentlig grad på et skøn, om dommen falder ud til betinget eller ubetinget straf. Når der er mulighed for at anvende vilkår om samfundstjeneste, kan det være vanskeligt at foretage en hypotetisk bedømmelse af, hvorledes sager i dette grænseområde ville være blevet afgjort, såfremt muligheden for at gøre brug af samfundstjeneste ikke havde foreligget. Selv om domstolene accepterer det ovenfor angivne synspunkt, kan det derfor ikke udelukkes, at betinget dom med vilkår om samfundstjeneste under forsøgsordningen bliver anvendt i nogle tilfælde, hvor der ellers ville være blevet anvendt en almindelig betinget dom.

Særlig med henblik på reglerne om kombinationsdomme i straffelovens § 58, stk. 1 skal det fremhæves, at samfundstjeneste ikke bør anvendes som vilkår for den betingede del af en kombinationsdom. Som nævnt i betænkningen om alternativer til frihedsstraf, side 102, vil det næppe være hensigtsmæssigt at

kombinere samfundstjeneste med ubetinget frihedsstraf.

3.2. Inden for den ubetingede frihedsstrafs anvendelsesområde er det næppe muligt eller hensigtsmæssigt at pege på en bestemt *øvre grænse* for længden af de frihedsstraffe, som samfundstjeneste under forsøgsordningen skal kunne træde i stedet for.

Anvendelsen af samfundstjeneste må bero på en samlet vurdering, der udover grovheden af de foreliggende lovovertrædelser også må omfatte den tiltaltes personlige forhold. I den forbindelse må der lægges vægt på den tiltaltes egnethed til at gennemføre forpligtelsen samt de muligheder for en pædagogisk påvirkning af den pågældende, som samfundstjeneste eventuelt vil kunne indebære. Om den ubetingede frihedsstraf, som den pågældende ellers »stod til«, er over eller under en bestemt længde, bør således næppe spille den afgørende rolle.

Arbejdsgruppen anser det på den anden side for en selvfølge, at samfundstjeneste ikke kan komme på tale i sager, der drejer sig om så alvorlige lovovertrædelser, at den tiltalte efter gældende praksis ville blive idømt en længerevarende frihedsstraf. Arbejdsgruppen går derfor ud fra, at forsøgsordningen hovedsageligt vil blive anvendt indenfor det område, hvor der i dag anvendes ubetingede frihedsstraffe på indtil 6-8 måneder.

Det skal samtidig understreges, at der hermed alene sigtes til sager, hvor den tiltalte ikke har tidligere betingede domme, som skal indgå i den betingede dom, der er grundlag for vilkåret om samfundstjeneste. Er dette tilfældet, vil det efter arbejdsgruppens opfattelse oftere kunne komme på tale at anvende vilkår om samfundstjeneste, selvom den ubetingede fællesstraf, som den tiltalte »stod til«, overstiger de ovennævnte 6-8 måneder.

3.3. I forhold til de forskellige grupper af kriminelle vil samfundstjeneste navnlig komme på tale som reaktion over for (yngre) kriminelle, som dømmes for berigelseskriminalitet, dokumentfalsk og brugstyveri. Over for dette klientel vil samfundstjeneste efter arbejdsgruppens opfattelse kunne være en velegnet sanktion, når den (almindelige) betingede doms muligheder er udtømt, og hvor der derfor nu er behov for en mere indgribende reaktion.